

καὶ ὅτι οἱ τροχοὶ τῆς ἀτμαμάξης θὰ περιστρέφοντο περὶ ἑαυτοὺς ἄνευ οὐδεμιᾶς δυνάμεως ἔλξεως, πλὴν ἐὰν κατεσκευάζοντο αἱ ῥάβδοι δι' ἀλληλουχίας τροχῶν. Ἄλλ' ἡ πείρα ὅμως ἀπέδειξε πόσον ἀβάσιμοι ἦσαν οἱ φόβοι ἐκεῖνοι· ἀλλ' ἴσως πρέπει νὰ ἴδωμεν ἐν τῷ σήμερον παρατηρηθέντι φαινομένῳ ἰσχυρὰν τινα αἰτίαν τῆς ἐπὶ τῶν σιδηροδρόμων ἐπιρροῆς τῆς ἔλξεως.

Ἡμέραν τινὰ, τέσσαρες ἀξιωματικοὶ ἐγευματίζον παρὰ τῷ γενναίῳ συνταγματάρχῃ Ἐδμόνδῳ ἐν ταῖς Κάτω Χώρας, ὅτε συμπολίτης τις αὐτοῦ (Σκῶτος) εἰσελθὼν τῷ εἶπε τὰ ἐξῆς· «Μυλόρδε! ὁ εὐγενὴς πατὴρ σας καὶ πάντες οἱ ἱππῶται καὶ εὐγενεῖς υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ του χαίρουσιν ἄκραν υγείαν». Ὁ συνταγματάρχης ὑψώσας τοὺς ὤμους ἐμειδίασεν· ἀποταθείς δὲ πρὸς τοὺς συνδακτυμόνας εἶπε· Κύριοι, μὴ πιστεύετε μήτε λέξιν ἐξ ὧν ἠκούσατε· διότι ὁ πατὴρ μου εἶνε πτωχὸς ἀρτοποιὸς ἐν Ἐδιμβούργῳ, ὅστις μετὰ πολλοῦ κόπου διατρέφεται μόλις ἐκ τῆς ἐργασίας του· οὐδεὶς εὐγενὴς ὑπάρχει ἐν τῇ οἰκογενείᾳ μου. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἠθέλησε νὰ με κολακεύσῃ, καὶ νὰ σᾶς κάμῃ νὰ νομίσῃτε ὅτι ἐγεννήθην ἐντὸς μεγάρου· οὐχί, συστρατιῶτάί μου, ἐγεννήθην ἐντὸς ἐργαστηρίου, καὶ δὲν ἐρυθρίῳ διὰ τοῦτο.

Ἡ ἐξ Ἄργους περιώνυμος Τελέσειλλα, πλὴν τῆς περὶ τὴν λυρικὴν ποίησιν δεινότητος αὐτῆς, εἶχε καὶ σπανίαν φιλοπατρίαν· διότι μαχόμενοί ποτε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους οἱ Ἄργεῖοι καὶ ἀτυχήσαντες εἰς ἄκρον, οἱ μὲν ἔπεσον εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, οἱ δὲ καταφυγόντες εἰς δάσος ἀπωλέσθησαν καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ πυρός, ὅπερ παρασπονδήσαντες οἱ νικηταὶ ἔβαλον εἰς τὸ δάσος. Ὁ Κλεομένης ὠδήγησε τότε τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὸ ἔρημον ἀνδρῶν Ἄργος· ἀλλ' ἡ Τελέσειλλα, συναθροίσασα τοὺς δούλους καὶ πάντας, τοὺς ἔνεκα γήρους ἢ νεότητος ἀδυνατοῦντας νὰ φέρωσιν ὄπλα, ἀνεβίβασεν εἰς τὸ τεῖχος· τὰς δὲ ἀκμαζούσας τῶν γυναικῶν ὀπλίσασα παρέταξεν ἐκεῖ ὅθεν ἔμελλε νὰ εἰσβάλῃ ὁ ἐχθρὸς. Καὶ ὅτε ἐφάνησαν ἀλαλάζοντες οἱ πολέμιοι, οὐ μόνον δὲν ἐτρόμαξαν ἐκεῖναι, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ δαίμονιας τόλμης καταληφθεῖσαι ἀπεκρούσαντο τὸν Κλεομένην, πολλοὺς ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν ἀποκτείνασαι. Σκερθέντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅτι εἰ μὲν ἐνίκων γυναῖκας, τὸ κατόρθωμα δὲν ἦτο ἐπίφθονον, εἰ δὲ ἐνίκωντο ὑπὸ γυναικῶν, ἡ συμφορά θ' ἀνεκηρύττετο ἐπονείδιστος, ὑπεχώρησαν. Ἐκτοτε ὁ Ἄρης ἀριθμεῖται ἐν Ἄργει Θεὸς γυναικῶν· ἔθεσπίσθη δὲ καὶ ἐνιαύσιος ἑορτὴ, τὰ Ὑβριστικά καλουμένη, καθ' ἣν αἱ μὲν γυναῖκες ἐφόρου χιτῶνας ἀνδρικοὺς καὶ χλαμύδας, οἱ δὲ ἄνδρες πέπλους γυναικῶν καὶ καλύπτρας.

Φίλιππος ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας, ἀφοῦ ἀπώλεσε τὸ βασιλεῖον τῆς Πορτογαλλίας καὶ πολλὰς ἄλλας ἐπαρχίας, ἀπεφάσισε νὰ ἐπικλη-

θῇ Μέγας! Τοῦτο ἀκούσας Ἰσπανὸς τις μεγίσταν, εἶπεν· «Ὁ Βασιλεὺς ἡμῶν καὶ Κύριος ὁμοιάζει τὰς ἐπὶ τῆς γῆς ὁπάς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ὅσον ἀφαιρεῖ τις χῶμα τόσο εὐρύνονται καὶ μεγαλύνονται.»

Ὁ Ἰωάννης Ἰάκωβος Ρουσσὸ (Jean Jacques Rousseau), γεννηθεὶς τῇ 28 Ἰουνίου 1712 ἐν Γενεύῃ, ἐτελεύτησεν τῇ 2 Ἰουλίου 1778 ἐν Ἐρμενοβίλλῃ, πλησίον τῶν Παρισίων. Ὅστε μετὰ μικρὸν συμπληροῦνται ἑκατὸν ἔτη, ἀφ' ἧς ὁ συγγραφεὺς τοῦ *Αἰμιλίου*, τῶν *Ἐξομολογήσεων*, τῆς *Κοινωνικῆς συμβάσεως* ἐξέλιπε τὸν κόσμον. Ἡ πατρίς αὐτοῦ Ἐλβετία παρασκευάζεται ἤδη νὰ πανηγυρίσῃ τὴν ἑκατονταετηρίδα τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ἐπιτροπὴ κατήρτισε τὰς βάσεις τοῦ προγράμματος τῆς τελετῆς, κατὰ μίμησιν γενομένου τῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Ρουβένς ἑορτῶν. Ἡ τελετὴ θ' ἀρχίσῃ τὴν 30 Ἰουνίου διὰ συνεδριάσεως ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Πανεπιστημίου, θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν 1 Ἰουλίου διὰ δημοσίων διασκευάσεων, καὶ θὰ περατωθῇ τὴν 2 Ἰουλίου δι' ἑορτῆς τῶν παιδῶν. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν τριῶν τούτων ἡμερῶν γενήσεται ἐκθεσις εἰκόνων τοῦ συγγραφέως καὶ ἄλλων ἀντικειμένων εἰς αὐτὸν ἀφορῶντων, θὰ κοπῇ πρὸς τιμὴν αὐτοῦ μετάλλιον καὶ πολλαὶ μουσικαὶ ἐταιρίαι θὰ ποιήσωσι συναυλίαις. Ἐπίσης παρασταθῆσεται καὶ ὁ *Μάντις τοῦ χωρίου*, κωμικὸν μελόδραμα ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ Ρουσσὸ ποιητὴν καὶ τονισθέν.

Εἰς Ἀναγνωστῆς.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Περὶ τοῦ κινδύνου τῆς κωδωνοκρουσίας ἐν ὥρᾳ καταγίγδος.

Εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς ἐπιστήμης, δὲν εἶνε ἀποδεχόμενον ὅτι ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων καθιστᾷ τὰς βροντὰς μᾶλλον ἐπιχειμῆνας καὶ ἐπικινδυνωδέστερας, οὔτε ὅτι μέγας κρότος ἐπήνεγκέ ποτε τὴν πτώσιν κεραυνοῦ ἐπὶ οἰκοδομημάτων, τὰ ὁποῖα ἄνευ τοῦ περιστάτικου τοῦ κρότου δὲν ἤθελον προσβληθῆ.

Καὶ ὅμως παραγγέλλομεν ἐπιμόνως νὰ μὴ τίθενται εἰς κίνησιν οἱ κώδωνες ἐν ὥρᾳ βροντῶν, καὶ τοῦτο πρὸς ἀσφάλειαν τῶν κωδωνοκρουστῶν. Ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον διατρέχουσι κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας, εἶνε περίπου ἀνάλογος πρὸς τὸν κίνδυνον, εἰς τὸν ὁποῖον ὑποκινεῖται οἱ ἀπερίσκεπτοι οἴτινες, ἐν τῷ μέσῳ καταγίγδος, καταφεύγουσιν ὑπὸ τὰ μεγάλα δένδρα. Ὁ κεραυνὸς προσβάλλει τὰ ὑψηλότερα ἀντικείμενα, καὶ ἰδίως τὰς κορυφὰς τῶν κωδωνοστασίων. Τὸ εἰς τὸν κώδωνα προσηρητημένον σχοινίον, ὑγρανθὲν ὑπὸ τῆς βροχῆς, ὀδηγεῖ τὸν κεραυνὸν μέχρι τῆς χειρὸς τοῦ κωδωνοκρούστου· ἐκ ταύτης δὲ τῆς περιστάσεως συνέβησαν πολλὰ δυστυχήματα.

ARAGO.

λάντης θέλει κατορθώσει νὰ διατηρηθῆ καὶ ἄμα ἀναχωρήσας ἀπὸ Τρίκορφα, παρέβη τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ὀρθὴν συμβουλὴν καὶ ἐπέτρεψε μὲν τὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Νέγρην μεταβά-
τα ἐπὶ τούτῳ εἰς Ἀμυρῖσαν, ἀνέλαβε δὲ αὐτὸς τὴν ῥύθμισιν τῆς Δυτικῆς, ἐπιστρέψας εἰς Μεσο-
λόγγιον.

Ἐν τούτοις ἐπὶ τινα εἰσέτι χρόνον δὲν ἀπε-
κάλυψε πῶς μελετᾷ νὰ πολιτευθῆ ὀριστικῶς, ὅτε αἰφνης, τῇ 27 Ὀκτωβρίου, ἔγραψεν ἐκ Μεσολογ-
γίου πρὸς τὸν Ὑψηλάντην ἐπιστολὴν μακρὰν, δι'
ἧς, ἀφοῦ ἀκαίρως ὅπως οὖν πολλὰ ἐμεμφιμοί-
ρησε περὶ τῆς προῦρου ἐνάρξεως τοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν ποικίλων τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου
σφαλαμάτων, ἰδίως ἐλέγξας αὐτὸν διότι προχει-
ρίσθη «Ἐπίτροπος τῆς ἀνυπάρκτου Ἀρχῆς, ἥτις
καὶ ἂν ὑπῆρχε δὲν εἶχε κἀνὲν δικαίωμα ἐπάνω
εἰς ὅλον τὸ ἔθνος», καὶ ὑποδείξας οὕτω ὅτι
οὐδ' ὁ Δημήτριος εἶχε τοιοῦτο δικαίωμα, συνε-
κεφαλαιώσεν ἔπειτα ὡς ἐξῆς τί ἐφρόνει περὶ τῶν
δεόντων γενέσθαι. «Ἀλλὰ τί πρέπει νὰ γίνη;
θέλει εἶπει ἡ ἐκλαμπρότης τῆς. Τώρα τὸ γένος
ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὰ ὅπλα· τί νὰ κάμωμεν;
Ν' ἀφήσωμεν τὰ ὀνόματα ἀρχηγῶν καὶ πληρε-
ξουσίων καὶ ἐπιτρόπων· νὰ ὀργανίσωμεν τὴν
διοίκησιν ἀπὸ τοὺς ἰδίους ἐνοπίους, τῶν ὁποίων
νὰ γίνωμεν ἡμεῖς ὀδηγοὶ καθόσον δυνάμεθα·
νὰ τὴν συγκεντρώσωμεν εἰς ὀλίγας χεῖρας ἐνόσω
νὰ προσκαλέσωμεν κἀνένα ὑποκείμενον οἷος ὁ
πρίγκηψ Εὐγένιος (ὁ θετὸς υἱὸς τοῦ μεγάλου
Ναπολέοντος), ἢ ὁ κόμης Καποδίστριας, ἢ πᾶς
τις ἄλλος ἰκανώτερος ἡμῶν.» Ἡ ἐπιστολὴ αὐ-
τῆ χαρακτηρίζει τὸν ἄνδρα. «Ὅσα ἔλεγε περὶ
τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντου
ἦσαν ὀρθότατα. Ὁ Ὑψηλάντης οὔτε δικαίωμα
τι εἶχεν «ἐπάνω εἰς ὅλον τὸ ἔθνος», οὔτε τὴν
ἀπαιτούμενην διοικητικὴν ἰκανότητα.

Ἄλλ' ὅσα προέτεινε ὁ Μαυροκορδάτος πρὸς
θεραπείαν τῶν ἐλαττωμάτων τούτων, ἦσαν καὶ
ἀπεδείχθησαν δυστυχῶς ὑπὸ τῶν πραγμάτων
πλημμελῆ. Τὸ ἔθνος εἶχεν ἀνάγκη ἀρχῆς, καὶ
δὲν εἶχε καιρὸν νὰ περιμένῃ οὔτε τὸν πρίγκηπα
Εὐγένιον, οὔτε τὸν κόμητα Καποδίστριαν. Ἡ
ἀρχὴ αὕτη κατελήφθη οὕτως ἢ ἄλλως ὑπὸ τοῦ
Ὑψηλάντου, καὶ ἐγένετο δεκτὴ οὕτως ἢ ἄλλως
ὑπὸ σύμπαντος τοῦ ἔθνους, ἐξαιρέσει τῶν προε-
στῶν τῆς Πελοποννήσου, οἵτινες καὶ αὐτοὶ δὲν
ἠμφισβήτησαν πρὸς τὸν Ὑψηλάντην εἰμὴ περὶ
τῆς ἐλευθέρως ἐνασχέσεως τῆς ἀρχιστρατηγίας,
προτείνοντες κατὰ τοῦτο περιορισμοὺς, οὓς οὐ-
δεὶς εὐσυνειδήτος κυβερνήτης ἠδύνατο νὰ ἀποδε-
χθῆ. Ὅτι λοιπὸν πρακτικὸν ἠδύνατο νὰ γίνη
ἤτο νὰ νομιμοποιηθῆ μὲν ἡ τοῦ Ὑψηλάντου
ἀρχὴ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους, οὓς ἐξ
ἀρχῆς προηρεῖτο οὗτος νὰ συγκαλέσῃ καὶ εἶχε
πραγματικῶς συγκαλέσει ὅτε ὁ Μαυροκορδάτος
ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν αὐτοῦ, νὰ ἀναπληρωθῶ-

σι δὲ αἰ περὶ τὴν διοίκησιν ἰδίως ἐλλείψει αὐ-
τοῦ διὰ τῆς συμπράξεως τῶν ἰκανωτέρων τοῦ
ἔθνους ἀνδρῶν.

Ὁ Μαυροκορδάτος ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ πο-
λὺ εἰς τοῦτο, διότι ὑπὲρ πάντα ἄλλον τότε εἶ-
χε τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα. Ἄντι ὅμως νὰ
πράξῃ τοῦτο, συντελέσας διὰ τῆς συμμαχίας
αὐτοῦ μετὰ τῶν προεστῶν εἰς τὴν κατάλυσιν
τῆς τοῦ Ὑψηλάντου ἀρχῆς καὶ εἰς τὴν ψήφισιν
πολιτεύματος πολιαρχικοῦ, ἵνα μὴ εἴπωμεν ἀ-
ναρχικοῦ, οὐδὲν ἄλλο κατώρθωσεν εἰμὴ νὰ κα-
ταστήσῃ ἀδύνατον τὴν συγκρότησιν ἀληθοῦς κυ-
βερνήσεως δι' ὅλης τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ μα-
κρὰν τοῦ νὰ γίνη ὀδηγὸς τῶν συμμάχων αὐτοῦ,
ὡς ἤλπιζεν, ἀπέβη θῦμα αὐτῶν, καὶ ἠναγκάσθη
νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Ἑλλάδα ὡς ἀπλοῦς ἐθελον-
τῆς, ὅπως καὶ ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης.

Παραπλησίως δὲ ἐπολιτεύθη καὶ ὅτε, μετὰ
τινα ἔτη, ἀνηγορεύθη κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος
ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, δηλαδὴ εἰς τῶν ἀνδρῶν
οὓς ἔλεγεν ἰκανωτέρος του τῷ 1821. Ὁ κυ-
βερνήτης δὲν ὑπῆρξε βεβαίως ἀναμάρτητος· ἀλλ'
ὁ Μαυροκορδάτος ἀντὶ νὰ προσπαθῆσῃ νὰ δια-
φωτίσῃ αὐτὸν, παρώξυνεν ἀπ' ἐναντίας τὸν ἄν-
δρα δι' ἀποτόμου ἀντιπολιτεύσεως· καὶ τότε,
ἀντὶ νὰ περιμείνῃ τὴν προσεχῆ τῆς βασιλείας
ἄφιξιν, ἔσπευσε νὰ προκαλέσῃ τὴν βιαίαν τῆς
ἀρχῆς αὐτοῦ κατάλυσιν, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἐπῆλ-
θεν ἀμέσως ἀναρχία φοβερά, οὐ μικρὸν συντε-
λέσασα εἰς τὸ νὰ ὑπολάβῃ ἡ βασιλεία τὴν Ἑλ-
λάδα ὡς χώραν ἐν ἣ ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὅ,τι ἤ-
θελεν. Ἡ βασιλεία περιέπεσε τούτου ἕνεκεν ἰ-
δίως εἰς πλεῖστα ὅσα σφάλματα· ὁ δὲ Μαυρο-
κορδάτος, μετριώτερος γενόμενος ὡς ἐκ τῆς ἡ-
λικίας καὶ τῆς πείρας, ὑπηρετήσεν αὐτὴν ἐπιει-
κῶς, μάλιστα τῷ 1843 καὶ τῷ 1854· ἀλλὰ
περὶ δυσμᾶς βίου, καίτοι δὲν συνέπραξεν ὡς αὐ-
τουργὸς εἰς τὴν τῆς πρώτης βασιλείας κατάλυ-
σιν, εἶδεν ὅμως εὐχαρίστως αὐτὴν πίπτουσαν,
ἐλπίζων πάλιν πολλὰ καὶ αἴσια ὑπὲρ τῆς Ἑλ-
λάδος ἀπὸ νέας ῥιζικῆς τοῦ καθεστῶτος μεταβο-
λῆς. Τί ἤθελε φρονήσῃ σήμερον, δὲν γνωρίζομεν·
βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἐνῶ ἐλογίζετο ἀγγλό-
φρον, ἐπολιτεύθη ἐν τοῖς ἐσωτερικοῖς πράγμασι
συνήθως ὡς Γάλλος μάλλον ἢ ὡς Ἀγγλος, ἐπι-
ζητῶν μὲν τὸ ἀπόλυτον καλὸν, διακινδυνεύων
δὲ καὶ αὐτὸ τὸ σχετικόν. Ἀληθῆς πραγμάτων
διόρθωσις δὲν γίνεται ἄνευ ἐννόμου τάξεως, ἢ δ'
ἐννομος τάξις ἀνατρέπεται διὰ τῶν βιαίων με-
ταβολῶν. Ἡ Ἀγγλία, ἀρκουμένη κατὰ τὰ τελευ-
ταῖα διακόσια ἔτη εἰς βαθμιαίαν καὶ εἰρηνικὴν
τῶν κακῶς κειμένων διορθώσιν, ἀπέβη εἴπερ ποτὲ
ἰσχυρὰ καὶ εὐδαίμων, ἢ δὲ Γαλλία ἐν διαστήμα-
τι ὀγδοήκοντα ἐτῶν δις μὲν μοναρχικῶς ὀργα-
νωθεῖσα, δις δὲ συνταγματικῶς καὶ τρίς δημο-
κρατικῶς, ἀκόμη δὲν εὗρε τὸ προσήκον αὐτῇ πο-
λίτευμα.